

УДК 581.9

Данилюк К.М.¹, Демчишин Н.Б.², Марискевич О.Г.^{2,3}

CONVALLARIA MAJALIS L. У НПП «БОЙКІВЩИНА» (УКРАЇНСЬКІ КАРПАТИ)

30 червня 2022 року у Міжгірському лісництві на території НПП «Бойківщина» було виявлено локалітет *Convallaria majalis*. Знахідка цікава тому, що цей європейсько-кавказький рівнинний вид сформував популяцію на висоті, загалом нехарактерній для амплітуди його поширення (рис. 1), а саме – 1065 м н.р.м. В Українських Карпатах *Convallaria majalis* зазвичай трапляється у світлих лісах та чагарниках (Визначник рослин Українських Карпат. 1977).

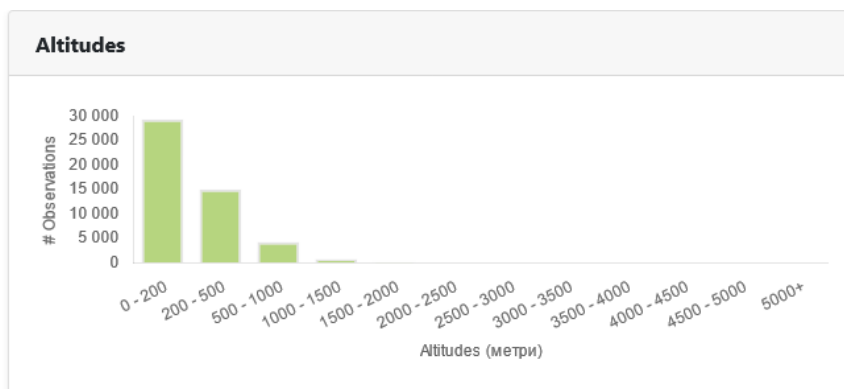

Рис. 1. Висотне поширення *Convallaria majalis* (PlantNet, 2022).

Локалітет *Convallaria majalis* виявлений на полонині з місцевою назвою «Над Явірністим» у масиві Сколівських Бескидів поблизу с. Багнувате Самбірського р-ну Львівської обл. У сусідньому із НПП «Бойківщина» НПП «Сколівські Бескиди» *Convallaria majalis* вказується Л.І. Мілкіною на значній відстані від виявленої популяції лише в одному локалітеті: Сколівське л-во поблизу с. Кам'янка на висоті 750 м н.р.м. (Соломаха, Якушенко., Крамарець, 2004).

Популяція займає площу близько 500 м², локалізована на екотоні між буковим лісом (асоціація *Symphyto cordati-Fagetum* Vida (1959) 1963) та вторинною післялісовою лукою (асоціація *Rhodococco-Vaccinietum myrtilli* Sýkora 1972), яка раніше випасалась. Флористичний склад угруповання за участю *Convallaria majalis* подібний за видовим складом до асоціації *Rhodococco-Vaccinietum myrtilli*.

Вперше для флори в межах території НПП «Бойківщина» *Convallaria majalis* згадує у публікації Е. Нюкел (Nüchel, 1865), який виявив вид у районі г. Пікуй (Вододільно-Верховинський хребет). Щоправда, автор не навів точної висоти знахідки, було тільки зазначено, що вид зафіксовано у яворово-буковому лісі поблизу Буківської полонини, а власне яворово-букові ліси й формують сучасну верхню межу лісу на північно-східних схилах г. Пікуй.

Рис. 2. *Convallaria majalis* на полонині «Над Явірнестим».

Локалітети *Convallaria majalis* на висотах понад 1000 м н.р.м. є й у інших частинах Європи, наприклад, у Польщі в Судетах, Карконоський національний парк (Przewoźnik, 2013), а також у Західних Татрах – Sarnia Skala, Татранський національний парк (Atlas roslin, 2022).

Питання щодо висотного поширення *Convallaria majalis* залишається відкритим та потребує проведення детальнішого вивчення недостатньо дослідженої у флористичному аспекті території Сколівських Бескидів, де зараз локалізований один із кластерів НПП «Бойківщина». За останні десятиліття середньорічна температура підвищилась, що зумовило зміну ареалів багатьох видів рослин, найбільш досліджені в Українських Карпатах у цій площині – зникаючі та адвентивні види (Дідух, Чорней, Буджак, 2016). Можливо, *Convallaria majalis* розширює свій ареал у висотному діапазоні у зв'язку із глобальними змінами клімату. Також може розглядатися варіант збереження цієї популяції як реліктової. Генетичні дослідження могли б допомогти з'ясувати походження популяції.

Робота виконана в рамках гранту 04/21/SK «Вивчення природної спадщини в НПП Бойківщина: Буківська полонина» Фонду збереження біорізноманіття Карпат (Словаччина).

Визначник рослин Українських Карпат. 1977. 434 с.

Дідух Я., Чорней І., Буджак В., Токарюк А., Кіш Р. 2016. Кліматогенні зміни рослинного світу Українських Карпат. 279 с.

Дубина Д., Дзюба Т., Ємельянова С., Багрікова Н., Борисова О., Борсукевич Л., Винокуров Д., Гапон С., Гапон Ю., Давидов Д., Дворецький Т., Дідух Я., Жмуд О., Козир М., Конішук В., Куземко А., Пашкевич Н., Рифф Л., Соломаха В., Фельбаба-Клушина Л., Фіцайло Т., Чорна Г., Чорней І., Шеляг-Сосонко Ю., Якушенко Д. 2019. Продромус рослинності України. 784 с.

Соломаха В., Якушенко Д., Крамарець В., Мілкіна Л., Воронцов Д., Воробйов Є., Войтюк Б., Віниченко Т., Коханець М., Соломаха І. 2004. Національний природний парк «Сколівські Бескиди». Рослинний світ. 240 с.

Atlas roslin. 2022. Available at: <<https://atlas.roslin.pl/plant/6744>> [Accessed 15 August 2022]

Hückel E. 1865. Botanische Ausflüge in die Karpathen des Stryer und Samborer Kreises in Galizien. *Verh. k.-k. zool.-bot Ges. Wien*. Bd. 15. S. 49-66.

PlantNet, 2022. Available at: <<https://identify.plantnet.org>> [Accessed 15 August 2022].

Przewoźnik L. Rośliny Karkonoskiego Parku Narodowego. 2013. 60 s.

¹ Державний природознавчий музей НАН України, Львів

² Національний природний парк «Бойківщина»

³ Інститут екології Карпат НАН України, Львів